

ಆರ್ಷಣೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನೇಕಾರರೇ ಬಣ್ಣ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ತಮಗಷ್ಟು ಸೀರೆಗಳು, ಯಾವ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಬೇಕು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನೂಲಿಗೆ ಮಗ್ಗದಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ಬಣ್ಣ ಹಾಕಿ ಅದು ಒಣಗಿದ ನಂತರ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೇಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸೀರೆಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟದ ಶುದ್ಧ ರೇಷ್ಮೆ ಹಾಗೂ ಸೂರತ್ ಚಿನ್ನದ ಜರಿ (ಬೆಳ್ಳಿಯ ತಂತಿಯ ಮೇಲೆ ಚಿನ್ನದ ಲೇಪ ಮಾಡಿದ ಇಮಿಟೇಶನ್ ಜರಿ).

ನಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ ಈ ರೇಷ್ಮೆ ತುಂಬ ಗಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ನಯವಾಗಿದ್ದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಫಿನಿಶಿಂಗ್ ಕೂಡಾ ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವುದು ನವಿಲು, ಕಮಲ, ಮಾವಿನಕಾಯಿ, ಫೂಲ್ ಪತ್ರಿ, ಅಸಾವಲಿ ಹಾಗೂ ಹತ್ತಿರದ ಅಜಂತ ಕಲಾಕೃತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು. ಇಲ್ಲಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ವಿನ್ಯಾಸವೆಂದರೆ ಗರಿಗೆದರಿದ ನವಿಲು. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರೇರಣೆ ಸೀರೆಗಳ ಮೇಲೆ ನವಿಲುಗಳು ಇರಲೇಬೇಕು. ಅದು ಪ್ರೇರಣೆ ಸೀರೆಗಳ ಟ್ರೇಡ್ ಮಾರ್ಕ್ ಎಂದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಅಲ್ಲ. ನವಲಿ ಮತ್ತು ಫಂಖಿ ಈ ಸೀರೆಯ ಬಾರ್ಡರ್ ನ ಮುಖ್ಯ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಾದರೆ ಬುಗುಡಿ, ಕಾರಟ್, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಾರ್ಡರ್ ನ ಅಂಚಿನ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶುಭಮಂಗಳ, ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು ಸೀರೆಯ ಒಡಲಲ್ಲಿ ನೇಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದು ಇಂದು ಸ್ವಾರ್ ಬುಟ್ಟಾ, ಡಾಲರ್, ಸೂರ್ಯ, ಕಮಲ, ಮಾವಿನಕಾಯಿ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನೇಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯ ಜನಪ್ರಿಯ ನಕಾಸೆ (ಮೋಟಿಫ್) ಗಳೆಂದರೆ, ಬಾಂಗಡಿ ಮೋರ್, ಮುನಿಯಾ ಬ್ಯೂಕೇಡ್ ಹಾಗೂ ಲೋಟಾಸ್ ಬ್ಯೂಕೇಡ್ ಇತ್ಯಾದಿ. ವಿಶ್ವದ ಪಾರಂಪರಿಕ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೇರಣೆಯ ಅಸಾವಲಿ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಏರ್‌ವೇನ್ ನವರು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ನಿತ್ಯ ಅವರು ಪ್ರೇರಣೆ ನೇಯ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ತಲೆಮಾರು. ಇವರ ತಾತ ಲಹುನಾ, ಹಂಡಿ ತಮ್ಮ ಜರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಪ್ರೇರಣೆ ಪೇಟಾಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ನಿತ್ಯ ಗ್ರಾಹಕರ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರೇಷ್ಮೆ ಸೀರೆಗಳು, ಡ್ರೆಸ್ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ ಗಳು, ಪಂಚೆ, ಧೋತಿಗಳು ಹಾಗೂ ವೈಭವಯುತ ಸೆರಗುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ತಯಾರಿಸಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಪೂರೈಸುತ್ತಾರೆ. ನಿತ್ಯ ಅವರ ಪತ್ನಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೇಯ್ತೆಯನ್ನು ಮೂರು ವಿಧವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಶಟಲ್, ಕಡಿಯಾಲ್ ಹಾಗೂ ಬ್ಯೂಕೇಡ್ ನೇಯ್ತೆ. ಶಟಲ್ ನೇಯ್ತೆ ಸರಳವಾಗಿದ್ದು ಇಬ್ಬರು ನೇಕಾರರು 68 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನೇಯಬಲ್ಲರು. ಇದರ ಬೆಲೆ ಕೂಡಾ ಕಡಿಮೆ. ಕಡಿಯಾಲ್ ನೇಯ್ತೆಗೆ ಇಬ್ಬರು ನೇಕಾರರು ಹಾಗೂ 1.5 ದಿಂದ 2 ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ಬ್ಯೂಕೇಡ್ ಗಳಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ನೇಕಾರರು 8 ರಿಂದ 9 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದರ ವರ್ಷದಿಂದ ಸತತವಾಗಿ ನೇಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಭಾರಿ ವೈಭವಯುತ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸೀರೆಯೊಂದನ್ನು ಎಷ್ಟಾದ ಮಗ್ಗವೊಂದರಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆ. ಒಂದು ಮಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 8-10 ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸಾರಿಗೆ ನೇಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾರ್ಡರ್ ಗಳಿಗೆ ಡಾಬಿ ಹಾಗೂ ಸೆರಗು ಮತ್ತು

ಮುಖ್ಯ ಸೀರೆಗಳಿಗೆ ಜಕಾರ್ಟ್ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನಂತರ ನೇಯ್ತೆಯ ಮೂಲಕ ಸೀರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ರೇಷ್ಮೆ ಹಾಗೂ ಹತ್ತಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಸೀರೆಗಳನ್ನುಕೂಡ ಇವರು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ತುಂಬ ಪರಿಶ್ರಮ ಹಾಗೂ ಕುಶಲತೆಯನ್ನು ಬಯಸುವ ಈ ಟೈಪೆಸ್ಟೀ ನೇಯ್ತೆ ಅದ್ಭುತ ಕಲಾಕೃತಿಯನ್ನೆ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಇದರ ಹಿಂದಿರುವ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಬೇಗನೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪೈರಣ್ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಫರ್ನಿಷಿಂಗ್ ಗಳು, ದಿಂಬುಗಳ ಹೊದಿಕೆ, ಪರದೆಗಳು, ಜಂಟಿ ಚೀಲಗಳು, ಡ್ರೆಸ್ ಮೆಟೀರಿಯಲ್, ವಾಲ್ ಹ್ಯಾಂಗಿಂಗ್, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ನಿತ್ಯ ದಂಪತಿಗಳ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಪೈರಣ್ ಸೀರೆಗಳ ಸೆರಗಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೇಯ್ತು ಕೊಡುವುದು. ಈ ಸೆರಗನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಸೀರೆಗೆ ಜೋಡಿಸಬಹುದು. ಉದಾ: ಪೋಚಂಪಲ್ಲಿ ಸೀರೆಗೆ ಪೈರಣ್ ಸೆರಗಿನ ಬೆಡಗು; ಧರ್ಮಾವರಂ ಸೀರೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಸೆರಗಿನ ಜಬರ್ಡಸ್ತ್, ಧರ್ಮಾಕಾ! ಇದೊಂದು ರೀತಿಯ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಸೀರೆ. ಪೈರಣ್ ನೇಯ್ತೆಯ ಸೀರೆಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ ಅವುಗಳ ಭಾರೀ ಬೆಲೆ, ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಚಾರ ಹಾಗೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಕೊರತೆ, ನೇಯ್ತೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯ, ಸ್ಥಳಿಯವಾಗಿ ದೊರಕದ ಶುದ್ಧ ಕಚ್ಚಾ ರೇಷ್ಮೆ, ಕೆಲಸಗಾರರ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತ ತರಬೇತಿಯ ಕೊರತೆ, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರಕದ ಸಾಲ, ಯುವ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ನೇಕಾರರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕುಗ್ಗುತ್ತಿರುವ ಆಸಕ್ತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ. 'ಕಾಲನ ಕೈಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿಯಿತು ನೆನಪಿಷ್ಟೇ' ಎಂಬ ಭಾವ ಗೀತೆಯೊಂದರ ಸಾಲಿನಂತೆ ಇನ್ನೇನು ಎಲ್ಲ ಮುಗಿಯಿತು ಎನ್ನುವಾಗ ಮರಳುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಓಯಿಸ್‌ನಂತೆ ಬಂದದ್ದು ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರ ಧಾರವಾಡ ಹಾಗೂ ಭಂಡಾರ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯ ಜವಳಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಹಾಗೂ ರೇಷ್ಮೆ ಇಲಾಖೆ ಔರಂಗಾಬಾದಿನ ದಿಲೀಪ್ ಹಕೆಯವರ ತಾಂತ್ರಿಕ ನೆರವು.

ಧಾರವಾಡ ಕೇಂದ್ರದ ಹಿರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಎಂ.ಆರ್.ಇಟ್ಟಿ, ಎಸ್.ಎಂ.ಹುಕ್ಕೇರಿ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯಕ ರಮೇಶ್ ಸೂಗೂರ್ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರರ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಈ ನೇಯ್ತೆಯ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳ/ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಅರಿವುಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ನ್ಯೂಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಮಗ್ಗಗಳು, ಜಕಾರ್ಟ್ ಗಳು, ಬಿಡಿಭಾಗಗಳು, ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯ, ತರಬೇತಿ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ನೇಯ್ತೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ನೇಕಾರರಲ್ಲಿ ಈಗ ಆತ್ಮ ಸ್ವೈರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಳಿಯ ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕ ಡಾ. ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಹೇಳುವಂತೆ 'ನ್ಯೂಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಮಗ್ಗಗಳಂತಹ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನೇಕಾರರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಒಂದು ವರದಾನ. ಇದು ಕೇವಲ ಹಣವನ್ನಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ಶ್ರಮವನ್ನು ಸಹಾ ಉಳಿಸುತ್ತದೆ.

(ನಿತ್ಯ ಹಂಡಿ ಅವರ ಫೋನ್ 09767812858)